

SPORAZUM O PRISTUPU VISOKOM OBRAZOVANJU I PRIJEMU NA STUDIJE NA ZAPADNOM BALKANU

Predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova*, Crne Gore, Sjeverne Makedonije i Srbije (u daljem tekstu: „strane“)

UZIMAJUĆI U OBZIR „Deklaraciju o Zajedničkom regionalnom tržištu – Katalizator za dublju regionalnu ekonomsku integraciju i polazna osnova ka Jedininstvenom tržištu EU-a“, lidera Zapadnog Balkana, usvojenu na samitu lidera Zapadnog Balkana u okviru Berlinskog procesa;

S OBZIROM NA važnost slobodnog kretanja ljudi, s ciljem da se olakša pristup i upis za maturante i studente iz strana koji žele da započnu svoje studije na javnim visokoškolskim ustanovama svake od strana;

UZIMAJUĆI U OBZIR da će listu javnih visokoškolskih ustanova odrediti Zajednička komisija za priznavanje visokoškolskih kvalifikacija na Zapadnom Balkanu;

U ŽELJI da se podstiču i jačaju bliske veze, te prošire temelji za saradnju i međusobno razumijevanje na Zapadnom Balkanu;

UVJERENI da će ovaj sporazum unaprijediti kvalitet visokog obrazovanja, podstaći uspostavljanje zajedničkih studijskih programa te promovisati mobilnost studenata i akademskog osoblja, kao i razvoj programa razmjene unutar strana;

POSVEĆENI primjeni odredbi ovog sporazuma na transparentan i nediskriminatoran način, bez predrasuda na osnovu rase, etničke pripadnosti, nacionalnosti, spola, dobi, vjere, seksualne orijentacije, pripadnosti nacionalnim manjinama, invaliditeta ili na bilo kojoj drugoj osnovi;

su se dogovorili kako slijedi:

OPĆE ODREDBE I OPSEG

Član 1.

Za svrhe ovog sporazuma, sljedeći pojmovi imaju sljedeće značenje:
Pristup visokom obrazovanju odnosi se na pravo kvalifikovanih kandidata da podnesu zahtjev i budu razmatrani za upis na visoko obrazovanje.

Prijem na studije odnosi se na čin ili sistem omogućavanja kvalifikovanim kandidatima da pohađaju studije na visokoškolskim ustanovama u okviru javnog visokog obrazovanja i/ili na određenom programu.

Visokoškolske ustanove (VŠU) se odnose na akreditovane javne visokoškolske ustanove na Zapadnom Balkanu, čiju listu će odrediti Zajednička komisija za priznavanje visokoškolskih kvalifikacija na Zapadnom Balkanu.

Matična strana odnosi se na stranu u kojoj je student stekao kvalifikaciju.

* Ova oznaka ne dovodi u pitanje stavove o statusu i u skladu je s Rezolucijom SB UN-a 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova

Strana domaćin odnosi se na stranu u kojoj student želi upisati VŠU.

Ekvivalentni pristup visokom obrazovanju i kriterijima za upis se odnose na sve kriterije definisane pravnim okvirima strane domaćina.

Član 2.

Ovaj sporazum reguliše pristup visokom obrazovanju i prijem na akreditovane javne visokoškolske ustanove strana u svrhu sticanja prava na studiranje u svakoj od strana. Prava na besplatno obrazovanje, smještaj i stipendije regulisana su zakonodavnim okvirom svake strane.

Strane su saglasne da će kandidatima iz drugih strana omogućiti pristup i prijem na svoje javne visokoškolske ustanove pod jednakim ili ekvivalentnim kriterijima za pristup i prijem kao i kandidatima iz strane domaćina.

Ovaj sporazum se primjenjuje na sve nivoe visokog obrazovanja.

Ovaj sporazum ne dovodi u pitanje niti derogira bilo koji prethodni dogovor, praksu ili sporazum između dvije ili više strana koji su povoljniji za nosioce srednjoškolskih i visokoškolskih kvalifikacija i ne predstavlja prepreku za uspostavljanje bilo kojih daljih dogovora, praksi ili sporazuma.

Član 3.

Odredbe ovog sporazuma ne podrazumijevaju oslobađanje od niti preferencijalni tretman prema trenutno važećem zakonodavstvu o boravišnim dozvolama u odnosnim stranama.

Član 4.

Ako su za prijem na određeni program visokog obrazovanja potrebne specifične kvalifikacije ili dostignuća u određenom predmetu ili predmetima, kandidati iz drugih strana potpisnica ovog sporazuma moraju ispuniti te zahtjeve uz uvjete koji odgovaraju onima koji se zahtijevaju od kandidata iz strane domaćina.

Član 5.

Ako je prijem na studijske programe visokog obrazovanja ograničen, odabir kandidata iz drugih strana potpisnica ovog sporazuma sprovodi se prema istim ili pravilima ekvivalentnim onima koja se primjenjuju na kandidate iz strane domaćina. Strane će nastojati da primjenjuju pravila za prijem koja, u najvećoj mogućoj mjeri, kandidatima iz drugih strana potpisnica ovog sporazuma pružaju jednakost s kandidatima iz strane domaćina.

Strane će pružiti informacije o dostupnim studijskim programima na raznim visokoškolskim ustanovama širom regije Zapadnog Balkana.

PRIZNAVANJE SREDNJOŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA ZA SVRHE PRIJEMA I PRISTUPA VISOKOM OBRAZOVANJU

Član 6.

Za svrhe pristupa i prijema na visoko obrazovanje, Zajednička komisija za pristup i prijem na studije/priznavanje srednjoškolskih kvalifikacija na Zapadnom Balkanu će pregledati i usaglasiti zajedničku listu srednjoškolskih ustanova, kako je to definisano u članu 8. ovog sporazuma.

Svaka strana će priznavati kvalifikacije koje izdaju druge strane, a koje ispunjavaju opće uvjete za pristup visokom obrazovanju u tim stranama, za svrhu pristupa programima koji pripadaju njenom sistemu visokog obrazovanja, osim ako se ne može pokazati značajna razlika u općim uvjetima za pristup. Ova značajna razlika se mora detaljno objasniti u odluci.

Kada kvalifikacija omogućava pristup samo određenim vrstama visokoškolskih ustanova ili programa u Strani u kojoj je ta kvalifikacija stečena, svaka druga strana će omogućiti nosiocima takvih kvalifikacija pristup sličnim specifičnim programima u ustanovama koje pripadaju njenom sistemu visokog obrazovanja, osim ako se ne može pokazati značajna razlika u uvjetima za pristup. Ova značajna razlika se mora detaljno objasniti u odluci.

Kada je za prijem na određene programe visokog obrazovanja potrebna ispunjenost specifičnih zahtjeva uz opće uvjete za pristup u Strani domaćinu, javne visokoškolske ustanove strane domaćina mogu nametnuti takve specifične zahtjeve podjednako na nosioce kvalifikacija iz drugih strana ili procijeniti da li kandidati s kvalifikacijama drugih strana već ispunjavaju ekvivalentne specifične zahtjeve.

Kada, u strani, svjedočanstva o završenoj srednjoj školi omogućavaju pristup visokom obrazovanju samo u kombinaciji s dodatnim kvalifikacionim ispitima kao preduvjetom za pristup, druge strane mogu uvjetovati pristup tim zahtjevima ili ponuditi alternativu za ispunjavanje tih dodatnih zahtjeva unutar vlastitih obrazovnih sistema.

Kada, u strani, svjedočanstva o završenoj srednjoj školi omogućavaju pristup visokom obrazovanju samo u kombinaciji s dodatnim kvalifikacionim ispitima kao preduvjetom za pristup, druge strane mogu uvjetovati pristup tim zahtjevima omogućujući pohađanje nastave, ali ne i polaganje ispita, ili ponuditi alternativu za ispunjavanje tih dodatnih zahtjeva unutar vlastitih obrazovnih sistema.

Prijem na određenu javnu visokoškolsku ustanovu može biti uvjetovan time da kandidat pokaže da dovoljno poznaje jezik ili jezike na kojima se izvodi nastava u dotičnoj visokoškolskoj ustanovi, ili druge određene jezike.

Postupak priznavanja srednjoškolskih kvalifikacija u svim stranama, uključujući rezultate završnog ispita srednjeg obrazovanja i/ili rezultate mature, sprovodi se u roku od najviše 30 (trideset) dana. U slučaju da se postupak priznavanja ne može završiti u roku od 30 dana, student može da podnese zahtjev za prijem na visokoškolsku ustanovu uz potvrdu nadležnog organa da je postupak priznavanja srednjoškolske kvalifikacije u toku. Ovaj dokaz važi samo 30 dana.

Na dan upisa, student mora da dostavi odluku nadležnog organa o priznavanju srednjoškolske kvalifikacije.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 7.

Ovaj sporazum se može izmijeniti i dopuniti samo uz pisanu saglasnost svih strana po istom postupku potrebnom za zaključivanje ovog sporazuma.

Član 8.

Na osnovu ovog sporazuma osnovat će se Zajednička komisija za pristup visokom obrazovanju i prijemu na studije na Zapadnom Balkanu (Zajednička komisija) koja je zadužena za organizaciju, koordinaciju i praćenje aktivnosti vezanih za sprovođenje ovog sporazuma.

Zajednička komisija sastojat će se od najviše 3 predstavnika iz svake strane ovog sporazuma.

Sve odluke Zajedničke komisije moraju biti donesene uz saglasnost svih strana.

Zajednička komisija će usvojiti svoj vlastiti poslovnik o radu.

Zajednička komisija sastajat će se najmanje dva puta godišnje.

Strane se slažu da će Zajednička komisija rješavati sve sporove koji nastanu u vezi sa sprovođenjem ovog sporazuma.

STUPANJE NA SNAGU

Član 9.

Ovaj sporazum podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju u skladu sa zahtjevima predviđenim relevantnim zakonodavstvom strana. Zvanično obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju biće deponovano kod depozitara.

Ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon deponovanja trećeg zvaničnog obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju za one strane koje su deponovale svoja zvanična obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

Za svaku stranu koja deponuje svoje zvanično obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju nakon datuma deponovanja trećeg zvaničnog obavještenja o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, ovaj Sporazum stupa na snagu tridesetog dana od datuma kada ta strana deponuje svoje zvanično obavještenje o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

Sjeverna Makedonija ima dužnost depozitara i obavještava sve strane o svakom obavještenju primljenom u skladu s ovim članom, kao i o svim drugim aktima ili obavještenjima u vezi s ovim sporazumom.

Član 10.

Ako se jedna strana povuče iz ovog sporazuma, on prestaje da važi samo za tu stranu u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavještenja o tome depozitaru.

Član 11.

Sporazum je sastavljen na engleskom jeziku u jednoj originalnoj verziji koja ostaje u posjedu depozitara. Svaka strana će dobiti po jedan ovjeren primjerak Sporazuma.

Sastavljeno u _____ dana _____ 2024. godine

[Potpisi]